

dergelijk schip en twee degelijke patrouillevaartuigen te zenden. [fol. 1612] Omdat die bark samen met de Leervis en Nagelboom is teruggestuurd en er te Malakka bovendien de pantjalangs Rustenburg en Buitenzorg zijn, hoopt men dat daarmee de wateren rond Malakka, waar het nu vredig is, zuiver te houden. Men twijfelt er echter des te minder aan nu de Leervis onlangs is teruggestuurd. Er is bevolen de pantjalang Surabaya, die geheel afgevaren is, voor de sloop te verkopen en men verwacht binnenkort uit Rembang twee sloepen, die daar voor Malakka op stapel staan. Over schepen van vreemde naties, waarvan er vele gepasseerd zijn, is niets op te merken, behalve dat aan een zekere Guillaume des Jardins, gezagvoerder van een Franse sloop, f 4500,- is geleend. Omdat zulke leningen verboden zijn en men [fol. 1613] weinig verwachting had van de wissel, die op vertoon van een lastgeving op de graaf De Maudave getrokken was om aan het bestuur te Nagapattinam te voldoen, liet men dit bedrag in de kas van de Compagnie storten. Hierover staat meer in de brief uit Malakka van 17 oktober 1763, waarin ook het verstrekken tegen betaling van een zwaar anker aan het Engelse compagnieschip *The Neptune* wordt gemeld. Dit is goedgekeurd daar volgens het bestuur dit schip anders de reis niet kon voortzetten. Maar men is ontevreden dat volgens de laatst ontvangen brief van 15 november 1764 aan de kapiteins van het Engelse compagnieschip Pitt en de brigantijn Nancy respectievelijk f 3200 en f 500,- werd verstrekt om door de dienaren te Madras aan het bestuur te Nagapattinam terugbetaald te worden. Het argument dat ze anders hun schulden te Malakka niet konden betalen, is onvoldoende om het verbod te overtreden. Hopelijk voorkomt het finale verbod bij besluit van 15 augustus 1764 [fol. 1614] zulke overtredingen en zal de hoge prijs van uitrustingsgoederen, zoals die bij besluit van 8 mei 1764 werd vastgesteld, aan vreemde naties de lust ontnemen om zich bij de Compagnie van het nodige te komen voorzien. Wat de inlandse zaken betreft gedraagt de vorst van Siak, Radja Alam, zich hebbelijk. Het bericht in de brief van eind december 1763 dat hij het binnenlandse dorp Petapahan en omgeving met de wapenen had onderworpen, is volgens het rapport van de in mei 1764 te Malakka teruggekeerde afgezanten Everhard Cramer en Lemker onjuist. Zij gingen hem in Petapahan opzoeken, en rapporteren dat deze vorst dat wel van plan is geweest, maar daarin door de bendahara, of eerste minister, van de Menangkabwase vorst van pagar Udjung verhinderd werd. De genoemde afgezanten en de boekhouder Kaeks, die in oktober 1764 weer naar Radja Alam gingen, ontvingen in mindering op diens schuld naast rsd 356 [fol. 1615] in Spaanse realen, 3 kati 6¼ maas goud à rsd 640,- het kati. Deze berekening mag excessief zijn, maar is niet nadelig voor de Compagnie, daar de vorst verzocht om het te Malakka aan handelaren uit Coromandel te verkopen en zijn rekening met de opbrengst te crediteren. Hij beloofde tevens de rest van zijn schuld spoedig te zullen voldoen. Echter van teruggave van de in de brief van 31 december 1763 genoemde vier achtponder kanonnen schijnt niet veel te zullen komen, daar de vorst blijft bij zijn bewering dat ze te Kampar in vijandige handen zijn gevallen.)

Een vijandelijk bezoek, waarmede Radja Alam in het voorjaar, gelijk men verwagtede, van de vereenigde magten van den koning van Trangano en sekeren Radja Ismaël, soon van den overleden Radja Mahometh, bedreigd wierd, heeft men op onse gestaadige aansporingen een goed deel vaartuygen tot defensie van zijn rijk doen wapenen en hij heeft wijders so veel blijken van welnemen theyd, als men van een vorst die in de Straat Malacca huyshoud en gevolgelijk ondervinding van het roven en lorrendrayerijen heeft, verwagten kan. Wij hebben om zijn ongenoegen over de bepaling van den vaart van en op Java te stillen, qualificatie verleend om het getal van de passen aan Siacsche vaartuygen naar Javas Oostcust te vermeerderen, maar dat van degeene die van Batavia, Cheribon en Javas-Oostcust op Siac vaaren moogen, is op ses gelaten, wyl eene vermeerdering van den Siacschen handel niet als tot nadeel van Malacca gedijen kan.

Fol. 1615v-1616r.

(Het bestuur vindt sluiting van de vestiging op Pulau Pintu Gedong, waarover in de oktoberbrief reeds is gesproken, onder de huidige omstandigheden niet raadzaam. De bezwaren die het bestuur tegen sluiting aanvoert, zijn bekend en gelden evenzeer voor plaatsen